

*Masterclass-serie samenwerking formele- en informele zorg in
Amsterdam-Oost
Verslag Startbijeenkomst 20 februari*

Achtergrond en aanleiding Samen Vooruit

Vijf jaar geleden stelde Samen Vooruit zich de vraag: Hoe kan het dat het steeds beter gaat, Nederland een rijk land is, maar dat er steeds meer mensen in armoede leven (in onze buurt)? Wat gebeurt er met de solidariteit en met het vangnet van de verzorgingsstaat? Daarop hebben we 25 diepte-interviews gehouden met mensen uit de Indische Buurt die in armoede leefden. Bij analyse van de gesprekken bleek dat vrijwel niemand contact had met de formele instanties, terwijl hun problemen zich opstapelden (voorbeeld: lenen van familie om schulden af te betalen). Het idee van Samen Vooruit was toen om te onderzoeken welke mensen en initiatieven dichtbij deze mensen stonden, om via hen deze problemen aan te pakken. Zo is Samen Vooruit begonnen met het opleiden en inzetten van vertrouwenspersonen.

We zijn er nog niet

Tot nu toe hebben we ongeveer 30 mensen opgeleid tot vertrouwenspersoon. Samen hebben zij ongeveer 300 mensen te woord gestaan (t/m 2022). Met al onze samenwerkingspartners in de Tussenruimte hebben we overdacht wat er nodig is om formeel (de professionele instellingen) en informeel (de vrijwilligersinitiatieven) in Amsterdam beter te laten samenwerken. Wat we zo bedacht hebben moet zich in de praktijk langs lijnen van continuïteit en bondgenootschappelijke samenwerking verder verbreden en verdiepen want het armoedeprobleem wordt door allerlei oorzaken alleen maar groter. De urgentie is groter dan ooit.

Sterke en zwakke punten

In de praktijk stuiten we op onvoorziene weerbarstigheden. Zo blijkt het moeilijk om de relatie met beslissers en beleidsmakers meer horizontaal en wederkerig te krijgen. Politiek en bestuurders hebben moeite om zichzelf als partner te zien van bewoners. Dat vergt beddingen die vertrekken van binnenuit, van onderaf en samen met bewoners en dat past nu nog niet in hun denk- en handelingsstelsel vanuit macht en verantwoordelijkheid van bovenaf, van buitenaf en opgedeeld in specialismes. Een nieuwe manier van samenwerken moet nog in hun stelsel verankerd worden. Ook bewoners hebben moeite met hun rol als co-producent. Velen zitten nog gevangen in de rol die hen in het oude stelsel werd toebedeeld als klant of consument van diensten. Het is daarom niet verwonderlijk dat de opgeleide vertrouwenspersonen in de knel komen tussen het oude en het nieuwe. Door hun eigen solidaire omgeving, netwerken en onderlinge intervisie, brengen zij weerbarstigheden boven water, zoals de botsing tussen wat met de mond beleden wordt en wat in de praktijk gebeurt. Dat geeft voeding aan de voortgang van oplossingen via continuïteit en bondgenootschappelijke samenwerking (hier zullen we verder op ingaan met gastspreker Martin Stam op 27 maart) . We thematiseren b.v. hoe de samenwerking formeel-informeel meer kan zijn dan alleen “nummers uitwisselen”. Of hoe de politiek en bestuurders meer betrokken kunnen worden door ze op de hoogte te stellen van de vrucht van onze samenwerking.

Vragen

We bespreken vanmiddag kansen en bedreigingen met als doel de inleiders van de komende masterclasses uit te nodigen hierop te reflecteren.

Groep 1 met Firoez

- Is het niet een neo-liberale fictie om te denken in termen van “samenredzaamheid” en “eigen kracht”? We moeten nog dieper nadenken of we ons niet voor een karretje van de overheid laten sparren. Sociale zekerheid is geen onderwerp meer.
- Moet de overheid kwetsbare mensen niet veel meer beschermen?
- Hoe organiseer je ervaringskennis, bij iedereen die zich met dit onderwerp bezig houdt?
- Kans: Samenwerken met scholen
- Kans: Echt outreachend en met ervaringsdeskundigen werken. Bondgenootschappen aangaan met ambtenaren en anderen die wél willen. Ook bondgenootschap met Buurtteam medewerkers - zij werken ook met mensen, zien vaak dezelfde dingen als wij.
- Hoe kunnen we op een goede manier een beetje rebelleren, (ludiek) actievoeren tegen de lokale overheid?
- Kans: Tijd en ruimte organiseren voor verdieping
- Hoe kunnen we het huidige systeem afbreken?

Groep 2 met Karin

- Hoe kom je tot vertrouwen in de samenwerking tussen formeel en informeel?
- Wat wordt er gedaan om elkaar beter te leren kennen?
- Wat moet je doen om langdurig samen te werken?
- Hoe kunnen we overzicht houden in alle partijen?
- Hoe kunnen we elkaar beter vinden?
- Hoe maak je gebruik van elkaars expertise?
- Welke afspraken/gedrag en houding heb je nodig voor goede samenwerking?
- Hoe kan formeel beter duidelijk maken wat informeel doet en andersom?
- Punt van Carleen: Politiek zou andere mindset moeten hebben t.o.v armoede. Tot nu toe wordt dit altijd bij mensen zelf gelegd: zij zouden van mindset moeten veranderen, maar de politiek moet dat doen.